

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 128/09-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. augusta 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza o sťažnosti V. H., D., zastúpenej advokátkou JUDr. H. B., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 51/2000, za účasti Okresného súdu Trenčín, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. H. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 51/2000 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trenčín p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 51/2000 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. V. H. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € [slovom štyritisíc eur (120 504 Sk)], ktoré jej j e Okresný súd Trenčín p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia V. H. v sume 292,38 € [slovom dvestodevät'desiatdva eur a tridsaťosem centov (8 808,24 Sk)] na účet jej právnej zástupkyne JUDr. H. B., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý uhradiť trovy konania v sume 292,38 € [slovom dvestodevät'desiatdva eur a tridsaťosem centov (8 808,24 Sk)] Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2009 doručená s'ťažnosť V. H., D. (ďalej len „s'ťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 51/2000 o návrhu na určenie otcovstva a určenie výživného na maloleté deti. Keďže s'ťažnosť neobsahovala náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd vyzval s'ťažovateľku na jej doplnenie. V doplnení s'ťažnosti doručenom ústavnému súdu 3. apríla 2009 s'ťažovateľka požiadala ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu.

Ústavný súd po oboznámení sa so s'ťažnosťou a jej doplnením konštatoval, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné predpoklady podľa § 30 a § 138 ods. 1

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, a preto žiadosti sťažovateľky vyhovel a uznesením č. k. IV. ÚS 128/09-11 z 9. apríla 2009 jej ustanovil za právnu zástupkyňu v konaní pred ústavným súdom advokátku JUDr. H. B., T., ktorá so zastupovaním vyslovila súhlas.

Sťažovateľka v doplnení sťažnosti, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 20. mája 2009, ďalej okrem iného uviedla:

„... V predmetnom súdnom spore sa domáham určenia otcovstva a stanovenia výživného na moje malol. deti L. a D. H., obaja nar... voči M. J., ktorý trvale žije vo Švajčiarsku...

Súdne konanie je vedené pod č. k. 7 C 51/2000.

Porušenie môjho ústavného práva preukazujem nečinnosťou Okresného súdu v Trenčíne tak, ako je to uvedené v nasledujúcom odseku.

Dňa 10. 1. 2000 – predložila som Okresnému súdu žalobu.

Dňa 1. 8. 2001 – som požiadala Okresný súd v Trenčíne o vytýčenie termínu pojednávania vzhľadom k tomu, že súd vo veci nekonal.

Dňa 30. 8. 2001 – som bola vypočutá na Okresnom súde v Trenčíne.

Od 10. 1. 2000 do 30. 8. 2001 – t. j. 1 rok, 7 mesiacov a 21 dní – spolu 598 dní súd vo veci nekonal.

Dňa 21. 2. 2002 – vykonala v spise záznam predsedníčka súde s tým, že je potrebné konať vo veci plynule a rýchle.

Dňa 1. 8. 2002 – predsedkyňa súdu konštatuje prieťahy v konaní.

Dňa 27. 9. 2002 – vydal súd uznesenie o ustanovení tlmočníka a súčasne stanovil termíny pojednávania na deň 28. 1. 2003 a 18. 3. 2003.

Odo dňa 30. 8. 2001 do 27. 9. 2002 t. j. 1 rok a 27 dní, spolu 392 dní súd vo veci nekonal.

Dňa 28. 11. 2002 – vypracoval súd žiadosť adresovanú MS SR o doručenie písomnosti príslušnému justičnému orgánu do Švajčiarska.

Dňa 21. 1. 2003 – vypracoval súd uznesenie o ustanovení tlmočníka.

Dňa 28. 1. 2003 – konalo sa pojednávanie v predmetnej veci

– vzhľadom k tomu, že sa nedostavil ani žalobca ani žalovaný, pojednávanie bolo odročené.

Dňa 7. 3. 2003 – vypracoval súd uznesenia o stanovenie tlmočníka.

Dňa 18. 3. 2003 – sa uskutočnilo pojednávanie v predmetnej veci

– vzhľadom k tomu, že sa nedostavil žalovaný, pojednávanie bolo odročené s tým, že bude ustanovený znalec a budú vykonané testy DNA.

Dňa 25. 6. 2003 – MS SR vybavilo dožiadanie zo dňa 28. 11. 2002 a vrátilo dokumenty, ktoré doručil príslušný súd v S.

V čase od 27. 9. 2002 do 18. 3. 2003 vykonával súd úkony priebežne a žiadne prietahy v konaní zistené neboli.

Dňa 4. 4. 2006 sa uskutočnilo pojednávanie (nedostavil sa odporca), ktoré bolo odročené na vykonanie testov DNA.

V čase od 18. 3. 2003 do 4. 4. 2006, t. j. 3 roky a 17 dní súd vo veci nekonal.

Dňa 14. 12. 2006 – ustanovil súd uznesením znalca z odboru genetiky, vypracoval list znalkyni.

V čase od 4. 4. 2006 do 14. 12. 2006 t. j. po dobu 8 mesiacov a 10 dní súd vo veci nekonal bez zbytočných prietahov (spolu 254 dní).

Dňa 18. 6. 2007 – vypracoval súd uznesenie, ktorým stanovil tlmočníka (Dr. K.) a predložil žiadosť OS v G. vo Švajčiarsku o doručenie uznesenia žalovanému.

Dňa 28. 6. 2007 – vrátila sa zásielka adresovaná p. H. pre závalu v doručení.

Dňa 26. 9. 2007 – požiadal Okresný súd MS SR o doručenie písomnosti príslušnému justičnému orgánu v G.

Dňa 7. 1. 2008 – vrátilo MS SR vybavené dožiadania.

Dňa 21. 5. 2008 – bolo opakovane doručované uznesenie o ustanovení znalca Dr. F. vzhľadom k tomu, že pri expedícii prišlo k omylu a uznesenie bolo doručené Dr. P.

V čase od 26. 9. 2007 do 21. 5. 2008 t. j. 7 mesiacov a 25 dní súd vo veci nekonal bez zbytočných prietahov.

Dňa 20. 6. 2008 – ustanovil súd tlmočníka pre macedónsky jazyk.

- požiadal znalkyňu Dr. K. o preklad
- požiadal MS SR o doručenie a predvolanie na pojednávanie.

18. 11. 2008 sa uskutočnilo pojednávanie – nedostavil sa žalovaný a pojednávanie bolo odročené s tým, že súd požiada o vykonania odberu vzorky DNA a zistí majetkové pomery žalovaného.

28. 11. 2008 požiadal súd MS SR o doručenie písomností príslušnému justičnému orgánu príslušnému pre G.

5. 12. 2008 – požiadal o preloženie tohto dožiadania.

16. 12. 2008 – uskutočnilo sa pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

31. 12. 2008 – MS SR vrátilo vybavené dožiadanie zo dňa 26. 9. 2007.

Odo dňa 14. 12. 2006 do 16. 12. 2008 súd vo veci konal priebežne a prietahy v konaní neboli.

Odo dňa 18. 12. 2008 do 11. 5. 2009, t. j. 5 mesiacov žiadne úkony súd nevykonával.

Z hore uvedených skutočností vyplýva, že súd vo vec nekonal spolu 7 rokov, 7 dní čím porušil zákon a moje ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 Ústavy SR...

Pri uplatňovaní ochrany môjho základného práva som využila všetky právne prostriedky ktoré mi právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Predsedovi Okresného súdu som predložila sťažnosti dňa 11. 2. 2002, 6. 3. 2006, 7. 12. 2006, 23. 5. 2007.

Predseda Okresného súdu v Trenčíne mi oznámil, že upozornila sudcu na nutnosť plynulého a rýchleho konania (list zo dňa 21. 1. 2002) prípadne sa ospravedlnila za dlhšie časové odstupy medzi jednotlivými úkonmi na súde (list zo dňa 12. 3. 2007).“

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal tento nález:

„1) Základné právo V. H. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu v Trenčíne vo veci, ktorá je prerokovaná pod sp. zn. 7 C 51/2000, porušené.

2) Okresnému súdu v Trenčíne sa prikazuje, aby vo veci 7 C 51/2000 konal bez zbytočných prietahov.

3) V. H. sa priznáva finančné zadosťučinenie sumou 10.000 €, ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť V. H. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Kancelárii Ústavného súdu SR sa ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia V. H. sumou 294,84 € na účet advokátky JUDr. H. B., advokátska kancelária T. č. ú... vedený vo V. a. s. pobočka T. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

5) Okresný súd v Trenčíne je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia V. H. sumou 294,84 € na účet kancelárie Ústavného súdu SR č. ú... vedený v Š. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. “

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 128/09-23 z 28. mája 2009 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 10. júna 2009 predsedníčku okresného súdu a 8. júla 2009 právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a predsedníčku okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 30. júna 2009 (sp. zn. Spr 650/09 doručenom ústavnému súdu 8. júla 2009) okrem iného uviedla:

„Vo veci sp. zn. 7 C/51/2000 ide o vec, kde odporcom je občan žijúci mimo územie Európskej únie a všetky písomnosti týkajúce sa veci sa musia prekladať a doručovať v zmysle protokolu o doručovaní súdnych písomností do zahraničia.

K dnešnému dňu je vec rozhodnutá, keď rozsudok bol vyhlásený dňa 16. 6. 2009 a dňa 18. 06. 2009 bol daný na preklad a na doručenie do cudziny.

Podotýkame ešte, že tvrdenie, že súd nekonal od 18. 12. 2008 do 11. 5. 2009 je spôsobené tým, že v tomto období bolo vykonané dožiadanie do Švajčiarska za účelom odobratia vzorky potrebnej na vykonanie testu DNA a následný preklad doručených písomností. Konajúci súd v žiadnom prípade nemôže ovplyvniť dĺžku konania dožiadaného súdu a doručenia písomností do cudziny a z cudziny. “

Predsedníčka okresného súdu zároveň ústavnému súdu oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní o predmetnej sťažnosti.

Právna zástupkyňa sťažovateľky v stanovisku z 27. júla 2009 (doručenom ústavnému súdu 31. júla 2009), ktorým reagovala na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu z 30. júna 2009, uviedla:

„... Pokiaľ súd namieta, že v období od 18. 12. 2008 do 11. 5. 2009 nekonal z toho dôvodu, že čakal na vybavenie dožiadania, ponechávame na rozhodnutí Ústavného súdu, či toto obdobie bude považovať za prietahy v konaní. V prípade, ak by sa táto doba posudzovala ako obdobie počas ktorého súd konal bez zbytočných prietahov, nič by sa nezmenilo na tom, že súd porušil zákon a ústavné právo V. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 Ústavy SR. Zmenil by sa iba čas, počas ktorého súd nekonal zo 7 rokov, 7 dní na 6 rokov, 7 mesiacov a 7 dní.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky tiež oznámila ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti, a preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04)) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 51/2000 je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na určenie otcovstva a určenie výživného na maloleté deti. Vzhľadom na skutočnosť, že za otca detí bol označený cudzí štátny občan

žijúci vo Švajčiarsku, ústavný súd akceptuje, že rozhodovanie v konkrétnej veci predstavuje pomerne vysoký stupeň zložitosti súvisiaci s dokazovaním – zisťovaním skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej, avšak vychádzajúc zo samotnej dĺžky konania, jeho doterajšieho priebehu a z dosiahnutých výsledkov konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali viac ako deväťročné trvanie konania jeho skutkovou zložitou.

Keďže ide o vec s medzinárodným prvkom, vykonávanie všetkých procesných úkonov si vyžaduje okrem aplikácie medzinárodných dohovorov aj súčinnosť s orgánmi cudzieho štátu, preklady listín do cudzieho jazyka a určovanie termínov pojednávanií s dodatočným predstihom, a preto táto vec vykazuje znaky určitej faktickej zložitosti. Na faktickú zložitú poukázala vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 30. júna 2009 aj predsedníčka okresného súdu, túto zložitú však nemožno dávať do súvislosti s viacnásobnou opakovanou nečinnosťou okresného súdu.

Po právnej stránke ide o vec, ktorá síce tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ale vykazuje určité znaky právnej zložitosti prejavujúcej sa najmä v tom, že v konaní je potrebné aplikovať viaceré právne predpisy nielen vnútroštátnej povahy, ale aj medzinárodné zmluvy.

Povaha prerokúvanej veci si vyžaduje osobitnú rýchlosť konania.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľka, ktorá je v označenom konaní navrhovateľkou, sa nezúčastnila na pojednávaniach okresného súdu nariadených na 28. január 2003, 16. september 2008 a 16. december 2008. Správanie sťažovateľky v označenom konaní okresného súdu malo čiastočný vplyv na spomalenie konania, avšak zásadným spôsobom neovplyvnilo jeho doterajšiu celkovú dĺžku.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jeho veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočností či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému priebehu nebránila žiadna zákonná prekážka.

Ústavný súd v zhode s vyjadrením sťažovateľky a so spisovým materiálom, ako aj zo stanoviska predsedníčky okresného súdu zistil, že okresný súd bol v spore sťažovateľky viackrát nečinný, a to v obdobiach od 10. januára 2000 do 30. augusta 2001 (takmer 20 mesiacov), od 31. augusta 2001 do 27. septembra 2002 (približne 12 mesiacov), keď fakticky len začal vo veci konať, neskôr v období od 18. marca 2003 do 16. marca 2006 (približne 3 roky), a to bez toho, aby jeho konaniu bránili zákonné prekážky. Krátkodobá nečinnosť okresného súdu obdobného charakteru bola aj v priebehu rokov 2006, 2007-2008, ako aj v roku 2009.

Ústavný súd v tejto súvislosti neakceptoval argumentáciu okresného súdu poukazujúcu na to, že odporcom v prebiehajúcim konaní je „občan žijúci mimo územia Európskej únie“, s čím súvisí problém prekladu a doručovanie písomností do zahraničia pri zabezpečovaní znaleckého dokazovania, resp. pri predvolávaní na pojednávania, čo prispieva k predlžovaniu konania. Uvedené skutočnosti jednotlivito ani vo vzájomnej spojitosti nemôžu odôvodňovať obdobia nečinnosti okresného súdu ani celkovú neprimeranú dĺžku posudzovaného súdneho konania, ktorá predstavuje deväť a pol roka pričom na nečinnosť a opakované zbytočné prietahy okresného súdu z tejto dĺžky konania pripadá asi sedem rokov.

Okresný súd rozhodol vo veci sťažovateľky 16. júna 2009, ale v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky jeho rozsudok ešte nebol právoplatný.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 51/2000 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd v súvislosti so zistením, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal tomuto súdu, aby vo veci sp. zn. 7 C 51/2000 konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia vo svojej veci, aj vzhľadom na aktuálny stav označeného konania.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti:

„... Takto uplatnenú sumu finančného zadosťučinenia sumou odôvodňujem tým, že moja právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádzam mi spôsobila nielen materiálnu

ale aj nemateriálnu ujmu. Túto nemateriálnu ujmu nepociťujem len sama, ale pociťujú ju aj moje malol. deti. Moja materiálna ujma spočíva v tom, že tým, že súd nekonal

- *nebolo do dnešného dňa určené otcovstvo mojich malol. detí napriek tomu, že už majú 10 rokov,*
- *do dnešného dňa mi otec detí neposkytol na výživné pre deti ani korunu a o ich výchovu a výživu sa musím starať sama,*
- *som nemajetná a zo svojej mzdy prípadne zo sociálnej podpory nemôžem zabezpečiť primeraný životný štandard pre svoje deti a bola som nútená zobrať si pôžičky, ktoré nestíham splácať,*
- *vzhľadom k môjmu vzdelaniu a k starostlivosti o deti som donútená zobrať akúkoľvek prácu a moja súčasná mesačná mzda činí 298,75 Eur + 20 % prémie zo základnej mesačnej zmluvy.*

Vzhľadom k tomu, že sa musím starať o dve malol. deti, nie je to ani na prežitie a na splácanie úverov mi nezostáva nič

Pokúsila som sa situáciu riešiť tým, že som si zobrala ďalší úver a tým som sa dostala do začarovaného kruhu.

Nemateriálna ujma spočíva najmä v tom, že:

- *nečinnosťou súdu trpia moje deti, nemajú zapísaného otca v rodnom liste napriek tomu, že už majú 10 rokov,*
- *čím sú staršie, tým viac pociťujú tento hendikep pretože sú navyše vystavené nepríjemným otázkam zo strany svojich rovesníkov.“*

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C 51/2000 (viac ako deväť a pol roka) a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € (120 504 Sk) za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 51/2000 zo 16. júna 2009 sa doručuje odporcovi, t. j. vec sa stále nachádza na okresnom súde, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. H. B.. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 € (20 950 Sk). Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 115,90 € (3 491,60 Sk), t. j. spolu 231,80 € (6 983,20 Sk), čo spolu s režijným paušálom 2 x 6,95 € (209,38 Sk) (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 245,70 € (7 401,96 Sk). Keďže advokátka je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH v sume 46,68 € (1 406,28 Sk) a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 292,38 € (8 808,24 Sk).

Priznanú úhradu trov konania zaplatí Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet právnej zástupkyne sťažovateľky. Okresný súd je potom povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky (bod 4 a 5 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2009